Larpes Gard (OA)

Från: Larpes Gard (OA)
Skickat: 28. joulukuuta 2015 16:03
Till: Muilu Merja (OM); Rubanin Maaria (OM); Tukeva Hanna-Leena (OA); Kyllästinen Esa (OA); Järvenpää Jouko (YEV); Perälä Jaana (OA); Sahikoski Aira (OA); Ängeslevä-Karjalainen Sirpa (YEV); Parviainen Tommi (OA); tuija.heino@om.fi; Merisalo Johanna (YEV); Natunen Satu-Maaria (OM); Laine Anu (OM)
Kopia: Larpes Gard (OA)
Ämne: Åland i rättshjälpsverksamhetens strukturförändring
Bifogade filer: JM 210514 betänkande. Ålrhb utlåtande 050814.pdf

Från: Ålands rättshjälpsbyrå / Gard Larpes, led.off.rb

Till: 1. Justitieministeriets processarbetsgrupp gällande rättshjälpsverksamhetens strukturförändring
2. Justitieministeriet

Ombedes att Justitieministeriet och processarbetsgruppen beaktar Ålands särställning och särskilda behov som statliga ämbetsverket Ålands rättshjälpsbyrå har på Åland.

1. Landskapet Åland är enspråkigt svenskt. Ämbetsspråket i statsförvaltningen är svenska. (se bl.a. Självstyrelselag för Åland, 36 § 1 mom).

    a. Skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan statliga myndigheter i landskapet skall avfattas enbart på svenska. Detsamma gäller skrivelser och andra handlingar mellan å ena sidan nämnda myndigheter och å andra sidan statsrådet, de centrala statsmyndigheterna samt andra statsmyndigheter vilkas ämbetsdistrikt innefattar landskapet eller en del därav.

    b. Statliga myndigheter på Åland (inklusive rättshjälpsverksamheten och den allmänna intressebevakningen) är enspråkigt svenskt, vars ämbetsspråk är enbart svenska.

2. Personalen på Åland, är svenskspråkigt, varför personalen behöver all sin servicefunktion och ledarskap till 100% på svenska. Även de geografiska avstånden ställer krav på regionalt närvarande ledarskap.
    a. Innan beslut om indragning av inrättning ... vid statens lokalförvaltning i landskapet skall landskapsregeringen höras.

3. För att nå effektivitetsfördelar, och då ämbets- och förvaltningsspråket avviker från övriga riket, så anses att Åland bör utgöra ett eget självständigt svenskspråkigt förvaltningsområde, även inom rättshjälpsverksamheten inkl. den allmänna intressebevakningen.

    a. Fördelar:
        i. Lagens krav uppfylls bättre
        ii. Personalen erhåller sin ledarskap lokalt och på ett språk som de förstår.
        iii. Behövliga skrivelser och andra handlingar erhålls lättare på nödvändiga myndighetsspråket.
        iv. Rättshjälpsbyråer i övriga Finland belastas inte av Ålands språkliga behov.
        v. Åland kan tillgängliggöra svenskspråkiga skrifter till övriga som har behov av dem.

vi. Åländska självständiga enhetens chef har bättre förutsättningar att bemöta eventuell Åländska allmänhetens eller myndigheters kritik om bristande svensspråkig statlig förvaltning.
vii. Åländska självständiga enhetens chef har bättre förutsättningar att begära svenskspråkiga handlingar och servicefunktioner, vid bristande svensspråkig statlig förvaltning.

b. Nackdelar:
   i. Finns inte, eftersom:
      1. Förvaltningens nödvändiga skrivelser och andra handlingar är färre, då en mindre självständig enhet. Såsom del i en större rättshjälpsbyrå, skulle förvaltningen och översättningsbehovet av handlingar öka, vilket skulle innebära samtidigt högre kostnader samtidigt som bristen på översättningars kvalitet och omfattning skulle öka.
      2. Ledarskapet, behövs lokalt pga språkliga och geografiska isoleringen.
      3. Centralisering av vissa delar av Ålands rättshjälpsbyråns förvaltning och ledarskap, skulle inte leda till effektivitetsfördelar, då Ålands rättshjälpsbyrå skulle fortsättningsvis behöva sin svenskspråkiga förvaltning och ledarskap. Därtill skulle centraliseringen istället ineffektivisera tillknutna byråernas förvaltning och ledarskap då dessa skulle försvenskas (dvs bli tvåspråkigt) till den del som förvaltningen skall vara gemensamt med den svenskspråkiga Åländska förvaltningen. Även ledarskapet och dess sekretariat i den nya organisationen skulle behöva uppfylla höga språkkraven i svenska, pga av den Åländska svensk språkiga förvaltningen och personalen.

4. Distriktens antal och regional fördelning skulle lämpligast fortsättningsvis följa hovrätters regionernas regionala fördelning, dock med undantag av Åland som behöver bilda ett eget distrikt (6+1=7), såsom fallet är även gällande tingsrätter, åklagarväsendet och polisdistrikten.

Tidigare 4.8.2014 givna utlåtandet i ärendet finns i bifogade filen.

Gard Larpes
Ledande offentligt rättsbiträde
Ålands rättshjälpsbyrå
Tel. 02956 61800
Fax. 02956 61809
E-post Gard: gard.larpes@om.fi

Pyydetään että oikeusministeriö ja prosessiryhmä huomioi Ahvenanmaan erityisaseman ja erityistarpeet mikä valtion virasto Ålands rättshjälpsbyrå:lla (Ahvenanmaan oikeusaputoimisto) on Ahvenanmaalla.

1. Ahvenanmaan maakunta on yksikielisesti ruotsin kielinen. Hallintokieli valtionhallinnossa on ruotsi. (katso m.m. Ahvenanmaan itsehallintolaki, 36 § 1 mom).

a. Kirjoitelmat ja muut asiakirjoja joita lähetetään maakunnassa toimivien valtion viranomaisten välillä tulee olla ainoastaan ruotsin kielellä. Sama koskee kirjoitelmia ja muita asiakirjoja kyseisten viranomaisten ja valtioneuvoston välillä, sekä keskusviranomaisia ja muita valtionviranomaisia, joiden virkapiiriin maakunta tai sen osa kuuluu.

b. Valtion viranomaiset Ahvenanmaalla (mukaan lukien oikeusaputoiminta ja yleinen edunvalvonta) on yksi kielellisesti ruotsinkielisiä, joiden viranomaiskieli on ainoastaan ruotsi.

2. Henkilökunta Ahvenanmaalla, on ruotsin kielistä, miksi henkilöstön tulee saada kaikki palvelutoimintansa ja johtajuutensa 100% ruotsin kielellä. Myös maantieteelliset etäisyydet asettavat vaatimuksia alueellisesti läsnä olevaan johtajuuteen.
   a. Ennen päätöstä toiminnan poistamisesta ... valtion paikallishallinnossa maakunnassa tulee maakuntahallitusta kuulla.

3. Jotta saavutettaisiin tehokkuusetuuksia, ja koska virasto- ja hallintokieli poikkeaa muusta valtakunnasta, niin katsotaan että Ahvenanmaan tulee muodostaa oman itsenäisen ruotsin kielellisen hallintoalueensa, myös oikeusaputoiminnan alueella mukaan lukien yleistä edunvalvontaa.

   a. Edut:
      i. Lain vaatimukset täyttyvät paremmin
      ii. Henkilöstö saa pitää johtajuutensa paikallisena ja kielellä jonka he ymmärtävät.
      iii. Tarvittavat kirjelmät ja muut asiakirjat saadaan helpommin tarvittavalla viranomaiskielellä.
      iv. Oikeusaputoimistot muualla Suomessa eivät saa rasitteita Ahvenanmaan kielellisistä vaatimuksista.
      v. Ahvenanmaa voi mahdollistaa saattavuuden ruotsinkielisiin asiakirjoihin muille tarvitseville.
      vi. Ahvenanmaalaisen itsenäisen yksikön johtajalla on paremmat mahdollisuudet vastata mahdollisiin Ahvenanmaalaisen yleisön tai viranomaisten kritiikkiin valtion hallinnon puutteelliseen ruotsin kielellisyyteen.
      vii. Ahvenanmaalaisen itsenäisen yksikön johtajalla on paremmat mahdollisuudet pyytää ruotsin kielellisiä asiakirjoja ja palvelutoimintoja, valtion hallinnon ollessa puutteellinen ruotsin kielellisyydessä.

   b. Haittoja:
      i. Ei ole, koska:
         1. Hallinnon tarpeellisia kirjelmiä ja muut asiakirjoja on vähemmän, koska pienempi hallinto. Osana suurempaa oikeusaputoimistoa, kasvaisi hallinto ja tarpeellisten käännettävien asiakirjojen määrä, mikä johtaisi suurempiin kustannuksiin samaan aikaan kun käännösten puutteellinen laatu ja kattavuus lisääntyisi.
         2. Johtajuus, tulee olla paikallista, johtuen kielellisestä ja maantieteellisestä eristäytyneisyydestä.
         3. Ahvenanmaan oikeusaputoimiston hallinnon ja johtajuuden joidenkin osien keskittäminen, ei johtaisi tehostamiseen, koska Ahvenanmaan oikeusaputoimisto jatkossakin tarvitsee ruotsin kielellisen hallintonsa ja johtajuutensa. Tämän lisäksi keskittäminen johtaisi sen sijaan epätehokkuuteen liitettyjen toimistojen hallinnossa ja johtajuudessa näiden ruotsin kielellistyessä (eli tulevat kaksikielisiksi) siltä osin kun hallinnon on

oleva yhtenäinen ruotsinkielisen Ahvenanmaalaisen hallinnon kanssa. Myös johtajuuden ja sen sihteeristön tulisi uudessa hallinnossa täyttää korkeat ruotsinkielen vaatimukset, johtuen Ahvenanmaan ruostin kielisestä hallinnosta ja henkilöstöstä.

4. Piirien määrä ja maantieteellinen jakautuma seuraanevat jatkossakin Hovioikeuksien maantieteellistä jakautumaa, sillä poikkeuksena että Ahvenanmaa muodostaa oman piirin (6+1=7), kuten asia on myös käräjäoikeuksien, syytäjävirastojen ja poliisipiirien osalta.

Aikaisemmin 4.8.2014 annettu lausuma (ruotsin kielinen) on oheisessa liitteessä.

Gard Larpes
Ledande offentligt rättsbiträde
Ålands rättshjälpsbyrå
Tel. 02956 61800
Fax. 02956 61809
E-post Gard: gard.larpes@om.fi